

Wrocław, dnia 28.09.2012r
zam.publ.53/2012

DOZ/JS/Z.P.53/2540/1/2012

Dot.: Przetarg nieograniczony na zakup i dostawę tonerów oraz materiałów eksploatacyjnych do urządzeń drukujących.

CPV – 30.12.51.10-5

WYJAŚNIENIA NR 1 DO ZAM.PUB. NR 53/2012

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późniejszymi zmianami) Zamawiający wyjaśnia treść Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia do zamówienia publicznego nr 53/2012 prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego.

Pytanie 1:

Prośba o wyjaśnienie Treści SIWZ oraz zmianę lub wykreślenie zapisu SIWZ

Działając zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759), zwracam się do Zamawiającego o wyjaśnienie zapisu/-ów Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, opublikowanych w dniu 21.09.2012r. nr postępowania 53/2012, o treści:

1. Przedmiot zamówienia nie może być regenerowany lub powtórnie napełniany, musi być w 100% nowy lub fabrycznie nowy,(...). Przez Produkt w 100% nowy, Zamawiający rozumie produkt nowy, wcześniej nie używany, nie przerabiany, nieregenerowany, powstały w cyklu produkcyjnym z użyciem wyłącznie 100% nowych komponentów. Przez produkt fabrycznie nowy, Zamawiający rozumie produkty nowe, wcześniej nie używane, nie przerabiane, nieregenerowane, powstałe w cyklu produkcyjnym z użyciem 100% nowych komponentów oraz ewentualnie pełnowartościowej kasety (obudowy) pochodzącej z recyklingu.

a w przypadku uznania, że zapis/ -y ten jest niezgodny z prawem, o jego usunięcie lub zastąpienie zapisem umożliwiającym udział w postępowaniu producentom materiałów eksploatacyjnych refabrykowanych, do produkcji których dopuszcza wykorzystanie pełnowartościowych komponentów pochodzących z recyklingu.

UZASADNIENIE:

Dokonywanie opisu przedmiotu zamówienia w taki sposób jak zacytowany powyżej wyklucza z udziału w postępowaniu wykonawców oferujących produkty refabrykowane, co z pewnością stanowi naruszenie zasad uczciwej konkurencji, w tym przepisów:

- **art. 7 ust. 1 p.z.p.**, zgodnie z którym: „Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców

– **art. 29 ust. 2 p.z.p. oraz art. 23 ust. 2 Dyrektywy nr 2004/18/WE z dnia 31.03.2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi**, odnoszących się do opisu przedmiotu zamówienia, który nie może być opisany „w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję” i tworzyć „nieuzasadnionych przeszkód w otwarciu zamówień publicznych **na** konkurencję”,

– poprzez odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do takich kryteriów, których spełnienie jest możliwe jedynie przez kilku Wykonawców, co równocześnie nie znajduje uzasadnienia w obowiązku dążenia do uzyskania jak najlepszej oferty jakościowej i środowiskowej,

– **art. 29 ust. 3 p.z.p.** ustanawiającego zasadę wedle której: „Przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie (...) pochodzenia, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważny".

II. Takie stanowisko orzecznictwa i doktryny, w tym Krajowej Izby Odwoławczej, która wskazała między innymi:

- a) **w wyroku z dnia 22.07.2009 r., KIO/ILIZP 874/09:** „Prawem i obowiązkiem zamawiającego jest dokonanie opisu przedmiotu zamówienia w sposób zgodny z jego potrzebami. Jednakże swoboda zamawiającego w kształtowaniu opisu przedmiotu zamówienia nie jest nieograniczona - nie może prowadzić do nieuzasadnionego ograniczenia kręgu potencjalnych wykonawców. Gdy określone przez zamawiającego wymagania mogą ograniczyć krąg potencjalnych wykonawców, zamawiający zobowiązany jest wykazać, że są one niezbędne w świetle celu założonego w danym postępowaniu.”
- b) **w wyroku z dnia 16.05.2008 r., KIO/1.21³ 438/08:** „Dyskryminacja wykonawców ma miejsce w sytuacji, gdy wymagania dotyczące przedmiotu zamówienia określone w SIWZ, są na tyle rygorystyczne, że nie są uzasadnione potrzebami zamawiającego, a przy tym ograniczają krąg wykonawców zdolnych do wykonania zamówienia.”
- c) **w wyroku z dnia 01.10.2008 r., KIO/UZP 984/08:** „Jako formę dyskryminacji pośredniej przyjmuje się również ustalenie wymagań na tyle rygorystycznych, że nie jest to uzasadnione potrzebami zamawiającego, a jednocześnie ograniczający krąg wykonawców zdolnych do wykonania zamówienia. W przypadku określenia wymagań odnoszących się do potrzeb zamawiającego mogących ograniczać krąg potencjalnych wykonawców, zamawiający powinien wykazać, że wyłącznie produkty o parametrach granicznych wyznaczonych w specyfikacji umożliwią mu realizację celu założonego w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego:”

III. Podobne wnioski wynikają również z treści niedawno wydanej interpretacji indywidualnej Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 19.04.2011 r. W treści tej interpretacji wskazano między innymi: „Przepisy art. 29 i 30 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych przewidują istotne ograniczenie swobody zamawiającego w dokonywaniu opisu przedmiotu zamówienia. (...) najistotniejsze znaczenie ma przepis zakazujący opisywania przedmiotu zamówienia w taki sposób, który utrudniałby uczciwą konkurencję (art. 29 ust. 2 ustawy - Prawo zamówień publicznych). Przepis ten wyklucza bowiem możliwość określania przez zamawiających zbyt rygorystycznych wymagań odnośnie do przedmiotu zamówienia, powodujących ograniczenie kręgu wykonawców zdolnych do wykonania zamówienia, o ile wymagania takie nie są uzasadnione rzeczywistymi i obiektywnymi potrzebami zamawiającego. Z tego względu, stosowanie przez niektórych zamawiających wymogu, aby nabywane przez nich materiały eksploatacyjne do drukarek były materiałami fabrycznie nowymi, z wyłączeniem materiałów regenerowanych i refabrykowanych, należałoby uznać za dopuszczalne jedynie w sytuacji istnienia zasadniczych różnic w efektach stosowania ww. rodzajów materiałów eksploatacyjnych do drukarek. (...) Z tego względu, zasadne jest, aby ocena dopuszczalności wymagania przez zamawiających, aby dostarczane materiały eksploatacyjne były fabrycznie nowe (nie zaś regenerowane i refabrykowane) była dokonywana indywidualnie na gruncie poszczególnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. (...) Zamawiający zaś, winien wykazać rzeczywistą potrzebę uzasadniającą ograniczenie konkurencji. odwołując się w tym celu do rzetelnych i obiektywnych informacji. w szczególności odpowiednich badań, doświadczeń bądź ekspertyz potwierdzających niższą funkcjonalność produktów regenerowanych i refabrykowanych od produktów fabrycznie nowych.”

Fakt naruszenia zasad uczciwej konkurencji został przez nas wskazany, ponieważ zapisy SIWZ w obecnym kształcie spowodują wykluczenie z udziału w przetargu produktów, które oferujemy swoim odbiorcom, dlatego — uwzględniając opinię Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych — prosimy o wykazanie w trybie odpowiedzi na zapytanie, rzeczywistej potrzeby uzasadniającej ograniczenie konkurencji, że dysponują Państwo takimi badaniami, doświadczeniami czy ekspertyzami, które potwierdzałyby niższą funkcjonalność produktów regenerowanych.

Należy również podkreślić, iż zamawiający wykluczając dostarczenie produktów refabrykowanych („z recyklingu”) nie zabezpiecza się przed produktami niskiej jakości, gdyż nie zawsze użycie produktów w 100% nowych gwarantuje spełnienie wszelkich wymogów jakościowych, a także eliminuje się ten sposób korzyści ekologiczne.

Zgodnie z wynikami badań, które są powszechnie dostępne, np. produkty firmy Black Point S.A. produkowane z wykorzystaniem pełnowartościowych komponentów pochodzących z recyklingu, oferują wyższą jakość wydruku oraz są bardziej wydajne niż produkty oryginalne wyprodukowane przez producenta drukarki oraz produkty zamienne w 100% nowe sprowadzane przez jednego z polskich importerów. Potwierdza to badanie porównawcze przeprowadzone w 2011 roku przez niemiecki instytut TÜV, w którym przetestowane i porównane zostały tonery do drukarek laserowych: refabrykowany toner marki Black Point, toner wyprodukowany przez producenta drukarki oraz toner zamienny 100% nowy. Oryginał raportu jest do wglądu na życzenie Zamawiającego. Pełny raport dostępny jest również na stronie WWW.blackpoint.pl w zakładce Sprawdź nas w testach TESTY ZEWNĘTRZNE.

Materiały eksploatacyjne oferowane przez Black Point S.A. produkowane są w oparciu o rygorystyczny

reżim kontrolny: normy ISO 9001, 14001, PN 18001 oraz reżim testowy: ISO 19752 (lasery), 24711 (atramenty). Są to produkty refabrykowane z ponownym wykorzystaniem pustych obudów po oryginalnych materiałach producentów drukarek, w związku z tym Black Point S.A. gwarantuje minimum dwukrotny cykl życia produktu oraz nie wytwarza dodatkowych odpadów zachowując przy tym jakość i wydajność na poziomie równym lub wyższym niż produkty oryginalne (testy do wglądu na stronie WWW.blackpoint.pl). W związku z czym, w celu prawidłowego sformułowania wymagań pozwalających na uzyskanie produktów najwyższej jakości oraz spełniających wymogi ekologiczne, opis przedmiotu zamówienia może zawierać odwołanie właśnie do wymogu posiadania przez producenta zamienników potwierdzenia spełnienia normy: ISO 9001, 14001, PN 18001 oraz stosowania reżimów testowych: ISO 19752 (lasery), 24711 (atramenty).

Kwestia lekceważenia przez niektórych zamawiających korzyści ekologicznych wynikających z dopuszczenia do udziału w postępowaniu producentów materiałów regenerowanych była z kolei przedmiotem interwencji Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji u Ministra Środowiska w dniu 27.11.2007 r.

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w podręczniku „Zielone zamówienia publiczne”, Zamawiający opisując przedmiot zamówienia na dostawy oraz usługi powinien wziąć pod uwagę wpływ na środowisko ekologiczne produktu lub usługi na etapie usuwania odpadów, w tym ilość odpadów, szkodliwy wpływ materiałów i ilość materiałów, które można ponownie przetworzyć, a także trwałość produktu oraz to, czy został skonstruowany w sposób gwarantujący jego trwałość.

Także Ministerstwo Finansów w „Kryteriach Środowiskowych do stosowania przy przetarciach publicznych” rekomenduje następujące cechy materiałów eksploatacyjnych: „Tonery i tusze powinny być zaprojektowane w sposób umożliwiający ich ponowne napełnienie lub recykling materiału. Producent zobowiązuje się do ich bezpłatnego odbioru w celu recyklingu. Części, których nie można poddać recyklingowi będą odpowiednio składowane (EMAS).”

Bardziej szczegółowe wymagania w zakresie opisu przedmiotu zamówienia na używane tusze i tonery zostały określone w pierwszym numerze biuletynu „Zielone Zamówienia Publiczne” (1/2008) wydanym przez Fundację Promocji Gmin Polskich. W zakresie używanych tuszy i tonerów wskazano jednoznacznie, iż: „Tonery i tusze powinny być zaprojektowane w sposób umożliwiający ich ponowne napełnienie lub recykling materiału.

Ponadto, na uwagę zasługuje również fakt, iż Urząd Zamówień Publicznych w Specyfikacji istotnych Warunków Zamówienia z dnia 10.03.2010 r., którego przedmiotem była właśnie dostawa fabrycznie nowych materiałów eksploatacyjnych do drukarek komputerowych, faksów i urządzeń wielofunkcyjnych sformułował definicję pojęcia „fabrycznie nowe” w taki sposób, o jakiego wykładnię wnosimy niniejszym, tj.: „pod pojęciem „fabrycznie nowe” zamawiający rozumie produkty wykonane z nowych elementów lub pełnowartościowych komponentów z odzysku, bez śladów uszkodzenia, w oryginalnych opakowaniach producenta, z widocznym logo, symbolem produktu i terminem przydatności do użytku, posiadające wszelkie zabezpieczenia szczelności zbiorników z tonerem. Przez produkt równoważny zamawiający rozumie produkt kompatybilny ze sprzętem, do którego jest zamówiony, o parametrach takich samych bądź lepszych (pojemność tuszu/tonera, wydajność i jakość wydruku) w stosunku do oryginału produkowanego przez producenta urządzenia”

Powyższa definicja dopuszczająca pochodzenie komponentów produktów z recyklingu została wynegocjowana dzięki staraniom Stowarzyszenia Producentów Alternatywnych Materiałów Eksploatacyjnych (SPAME) i ma przełomowe znaczenie, ponieważ - po raz pierwszy - Zamawiający na wniosek wykonawcy dopuścił do udziału w postępowaniu materiały równoważne wytworzone z pełnowartościowych elementów pochodzących z odzysku. Taka definicja produktów **fabrycznie nowych** odpowiada zasadom niedyskryminacji Wykonawców i równego ich traktowania, a także umożliwia Zamawiającym wybór najkorzystniejszej oferty przy uwzględnieniu kryteriów jakościowych, cenowych oraz środowiskowych, co jest szczególnie ważne i zasługuje na aprobatę biorąc pod uwagę przesłanki przyświecające wdrażanemu projektowi „Zielone zamówienia publiczne”,

- IV. Na skutek wniosku o wyjaśnienie i zmianę treści SIWZ w innej podobnej sprawie, Zamawiający — Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie, w sprawie o sygnaturze: GR 16-2610-3 / MZP / 11, w całości uznała wniosek. Pozytywne rozstrzygnięcie zostało również wydane w drugiej sprawie, w której został złożony wniosek o wyjaśnienie i modyfikację treści SIWZ w postępowaniu przed Komendą Wojewódzką Policji w Gdańsku Sekcja Zamówień Publicznych, nr postępowania Cp. 2380.1-102/2011, UID:148779.

Wobec powyższego, wnoszę o pozytywne rozpatrzenie niniejszego wniosku.

Odpowiedź:

Zamawiający informuje, iż podtrzymuje stanowisko wyrażone w SIWZ.

Zamawiający na podstawie ogólnie postawionej przez Wykonawcę prośby o wyjaśnienie przytoczonych zapisów, nie jest w stanie stwierdzić, które z użytych sformułowań i określeń jest dla Wykonawcy niejasne i wymaga szerszego wyjaśnienia – gdyż według opinii Zamawiającego, przytoczone sformułowanie w jasny, precyzyjny i jednoznaczny sposób określa wymagania, jakie są stawiane względem przedmiotu zamówienia. Zamawiający nie dopatrył się w przytoczonym zapisie przesłanek pozwalających na zgodzenie się z postawioną przez Wykonawcę tezą o niezgodności zapisu z prawem, tym samym nie przychyliła się do propozycji Wykonawcy o usunięcie lub zmianę zapisu. Zamawiający na podstawie sformułowań użytych przez Wykonawcę w drugiej części wniosku i uzasadnieniu wnioskuje, że Wykonawca doskonale rozumie przytoczone zapisy i jedynie próbuje na Zamawiającym wymusić usunięcie lub zmianę przytoczonych wymagań, gdyż jak sam stwierdza „(...) zapisy SIWZ w obecnym kształcie spowodują wykluczenie z udziału w przetargu produktów, które oferujemy swoim odbiorcom, (...)”.

Zamawiający wbrew temu co twierdzi Wykonawca dopuszcza do udziału w postępowaniu producentów materiałów eksploatacyjnych refabrykowanych, zgadzając się aby przedmiot zamówienia stanowiły produkty fabrycznie nowe, czyli jak podaje Zamawiający były to produkty nowe, wcześniej nie używane, nie przerabiane, nieregenerowane, powstałe w cyklu produkcyjnym z użyciem 100% nowych komponentów **oraz ewentualnie pełnowartościowej kasety (obudowy) pochodzącej z recyklingu**. Zamawiający pragnie również zauważyć, że materiały eksploatacyjne oferowane przez Black Point S.A., na których jakość i badania Wykonawca powołuje się w uzasadnieniu, według stwierdzenia Wykonawcy „Są to produkty refabrykowane z ponownym wykorzystaniem pustych obudów po oryginalnych materiałach producentów drukarek, (...)”, czyli są produktami zgodnymi z wymaganiami Zamawiającego i nie zostałyby odrzucone w postępowaniu jako niezgodne z SIWZ, gdyż wedle przytoczonego stwierdzenia w materiałach tych jedynie obudowa pochodzi z recyklingu.

Ponadto, w odniesieniu do postawionej tezy o możliwości naruszenia ustawy Prawo zamówień publicznych poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję, co mogło ograniczyć krąg potencjalnych dostawców poprzez zastosowanie trudnych do spełnienia przez niektórych Wykonawców wymagań, pragnę zauważyć poniższe:

W świetle opinii prawnych, dostępnych na portalu UZP, odnośnie Opisu Przedmiotu Zamówienia, nie jest zabroniony taki opis przedmiotu zamówienia, który będzie ograniczał krąg potencjalnych dostawców, skoro na rynku działają podmioty mogące brać udział w postępowaniu samodzielnie lub w ramach konsorcjum i spełnić wymagania postawione w opisie przedmiotu zamówienia.

Opinia 1 (2):

„Dokonywany przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia opis przedmiotu zamówienia wpływa na przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz stanowi o istotnych postanowieniach późniejszej umowy. Stąd też, na zamawiającym spoczywa obowiązek jasnego i precyzyjnego określenia przedmiotu zamówienia, a co za tym idzie, wykorzystania do jego opisanie standardowych określeń technicznych, które są zwykle używane w danej dziedzinie, zrozumiałych dla wszystkich osób trudniących się działalnością w danej branży.

Należy przy tym zauważyć, iż określenie przedmiotu zamówienia jest zarazem obowiązkiem jak i uprawnieniem zamawiającego. Jego określenie w sposób obiektywny, z zachowaniem zasad ustawowych, nie jest jednoznaczne z koniecznością zdolności realizacji zamówienia przez wszystkie podmioty działające na rynku w danej branży. Powyższe potwierdza orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej, m.in. wyrok KIO z dnia 17 stycznia 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 80/07, w którym "Izba stwierdziła, że Zamawiający ma prawo opisać swoje potrzeby w taki sposób, aby przedmiot zamówienia spełniał jego wymagania i zaspokajał potrzeby, pod warunkiem, że dokonany opis nie narusza konkurencji ani równego traktowania wykonawców. Sama okoliczność, że opis przedmiotu zamówienia uniemożliwia złożenie oferty przez Odwołującego nie wskazuje na naruszenie podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, skoro na rynku działają podmioty mogące brać udział w postępowaniu samodzielnie lub w ramach konsorcjum, czemu Odwołujący nie zaprzeczył" (UZP, Zamówienia publiczne w orzecznictwie, zeszyt orzecznicy nr 1, Warszawa 2008, s. 35). Podobnie KIO w wyroku z dnia 9 października 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 1024/08 „Zamawiający, działając w granicach określonych przepisami prawa, ma prawo sprecyzować przedmiot zamówienia o określonych minimalnych standardach jakościowych i technicznych. Okoliczność o charakterze notoryjnym, że nie wszyscy wykonawcy dysponują produktem spełniającym wymagania Zamawiającego opisane w siwz i mogą go zaoferować oraz, że wymagania techniczne są trudne do spełnienia przez niektórych wykonawców, nie oznacza, że postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest prowadzone w sposób utrudniający zachowanie uczciwej konkurencji (UZP, Zamówienia publiczne w orzecznictwie, zeszyt orzecznicy nr 3, Warszawa 2009, s. 40). ... „

Opinia 2 (24):

„Dokonywany przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia opis przedmiotu zamówienia wpływa na przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz stanowi o istotnych postanowieniach późniejszej umowy. Stąd też, na zamawiającym spoczywa obowiązek jasnego i precyzyjnego określenia przedmiotu zamówienia, a co za tym idzie, wykorzystania do jego opisu standardowych określeń technicznych, które są zwykle używane w danej dziedzinie, zrozumiałych dla wszystkich osób trudniących się działalnością w danej branży.

Należy przy tym zauważyć, iż określenie przedmiotu zamówienia jest zarazem obowiązkiem jak i uprawnieniem zamawiającego. Jego określenie w sposób obiektywny, z zachowaniem zasad ustawowych, nie jest jednoznaczne z koniecznością zdolności realizacji zamówienia przez wszystkie podmioty działające na rynku w danej branży. Powyższe potwierdza orzecznictwo Zespołu Arbitrów, m.in. wyrok ZA z dnia 28 czerwca 2000 r., Sygn. akt UZP/ZO/0-602/00, który głosi, iż "wskazanie w SIWZ wymogów technicznych dotyczących przedmiotu zamówienia trudnych do spełnienia przez Odwołującego lub innego oferenta nie stanowi dostatecznej podstawy do uznania, że przedmiot zamówienia określony został w sposób naruszający zasadę z art. 17 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych¹." (UZP, Ustawa o zamówieniach publicznych w świetle orzecznictwa, Warszawa 2000, s. 65). ..."

Zamawiający również informuje, iż w bieżącym roku budżetowym przeprowadził już postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na zakup i dostawę tonerów oraz materiałów eksploatacyjnych do urządzeń drukujących nr. 53/2012 w którym wzięło udział wzięło 13 Wykonawców, z czego można wnioskować, iż warunki zawarte w dokumentacji przetargowej zostały przez nich spełnione i zachowany został warunek uczciwej konkurencji oraz równego traktowanie wykonawców oraz nie ograniczało dostępu do zamówienia.

---

¹ art 17 ust.2 ustawy w formie obowiązującej w 2000r.:

Art. 17.

1. Przedmiot zamówienia określa się za pomocą obiektywnych cech technicznych i jakościowych przy przestrzeganiu Polskich Norm lub klasyfikacji wydanych na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. Nr 88, poz. 439, z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 99, poz. 632 i Nr 106, poz. 668 oraz z 2001 r. Nr 100, poz.1080), a w odniesieniu do robót budowlanych dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót.
2. Przedmiotu i warunków zamówienia nie wolno określać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.
3. Nie stanowi utrudnienia uczciwej konkurencji określenie przedmiotu zamówienia przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia:
  - 1) jeżeli ze względów technologicznych, ekonomicznych lub organizacyjnych zachodzi konieczność zachowania norm, parametrów lub standardów, jakimi charakteryzują się posiadane przez zamawiającego maszyny lub urządzenia, a zamawiający dopuszcza składanie ofert równoważnych,
  - 2) jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów.